Anniversarju

Ġiżwita Għawdxi Pijunier fit-Twaqqif tal-"APS Bank"

tagħrif miġbur mid-Direzzjoni

Patri Michele Vella S.J. twieled ix-Xagħra, Għawdex fl-1 ta' April 1859. Mar jistudja Franza u s-Sirja, u wara li rċieva l-Ordinazzjoni mar jgħallem għal erba' snin (1880 -1884) fl-Iskola tal-Ġiżwiti f'Istanbul, li qabel kienet magħrufa bħala Kostantinopli, fit-Turkija. Patri Michele, mbagħad serva għal tmintax-il sena (1889 – 1907) bħala missjunarju fil-Greċja. Meta ġie lura Malta wettaq ħidmietu fost l-istudenti tal-Kulleġġ ta' San Alwiġi bħala Direttur Spiritwali. Kien ukoll iservi fil-knisja Tas-Samra, il-Ħamrun fejn kien jipprietka u jqatta' sigħat sħaħ iqarar. Snin wara sar magħruf bħala saċerdot li kellu tabilħaqq għal qalbu l-ġid tal-klassi tal-ħaddiema. B'din il-motivazzjoni, hu ġabar madwaru grupp ta' laċji magħrufa u waqqaf assoċjazzjoni, *The Apostleship of Prayer* biex tqiegħed fil-prattika t-tagħlim soċjali tal-Knisja Kattolika. Patri Vella miet nhar is-7 ta' Lulju 1912, f'età relattivament żgħira ta' 53 sena.

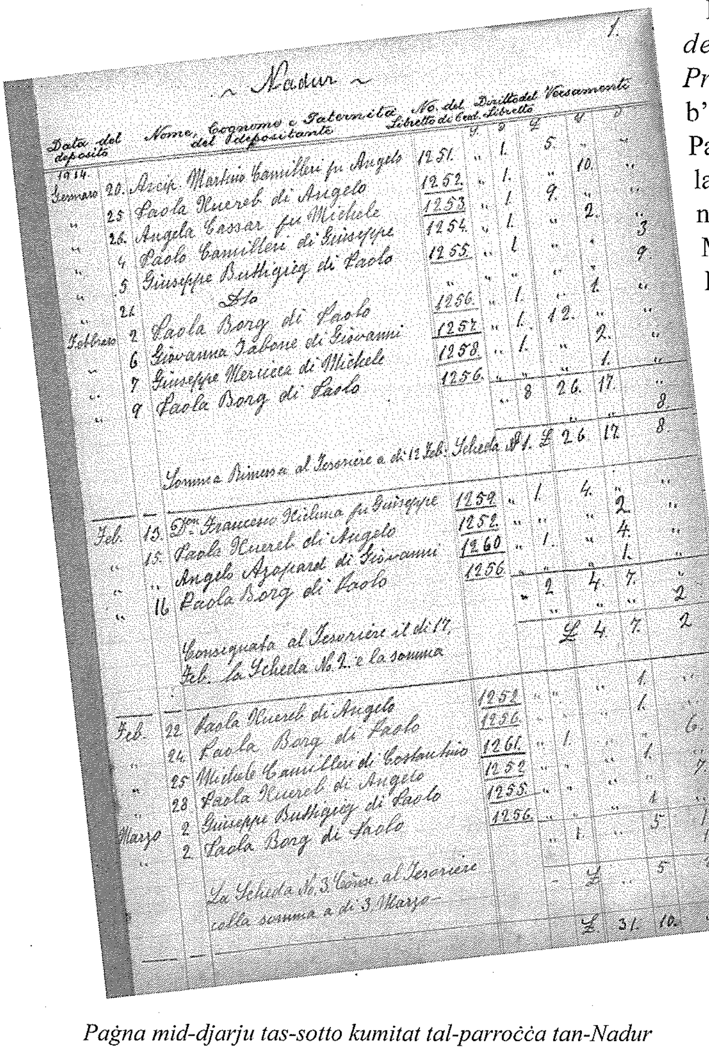

1.

~ Nadur ~

Data del deposito		Nome, Cognome e Paternità del Depositante	No. del Libretto	Diritto del Libretto / Versamento
1914 Gennaro	20.	Arcip. Martino Camilleri fu Angelo	1251.	1. 5.
			1252.	1. 10.
"	25	Paola Huereb di Angelo	1253	1 9.
"	26.	Angela Cassar fu Michele	1254.	1. 2. 3
"	4	Paolo Camilleri di Giuseppe	1255.	1 9.
"	5	Giuseppe Buttigieg di Paolo		1.
	21	d.to	1256.	1.
Febbraro	2	Paola Borg di Paolo	1257	1. 12.
	6	Giovanna Tabone di Giovanni	1258.	1. 2.
"	7	Giuseppe Mercieca di Michele	1256.	1.
"	9	Paola Borg di Paolo		8 26. 17. 8
		Somma Rimessa al Tesoriere a di 12 Feb: Scheda N. 1.		£ 26 17. 8.
Feb.	13.	D.r Francesco Xiriha fu Giuseppe	1259	1. 4. 2.
	15.	Paola Huereb di Angelo	1252.	4.
"		Angelo Azzopardi di Giovanni	1260	1. 1.
"	16	Paola Borg di Paolo	1256	2 4. 7. 2
		Consegnata al Tesoriere il di 17. Feb. la Scheda No. 2. e la somma		£ 4. 7. 2
Feb.	22	Paola Huereb di Angelo	1252	1. 1. 6.
	24.	Paola Borg di Paolo	1256.	1. 1. 7.
"	25	Michele Camilleri di Costantino	1261.	
"	28	Paola Huereb di Angelo	1252	1
Marzo	2	Giuseppe Buttigieg di Paolo	1255.	1. 5 1
	2	Paola Borg di Paolo	1256.	1 2
		La Scheda No. 3 Cons. al Tesoriere colla somma a di 3 Marzo		£ 5
				£ 31. 10.

Paġna mid-djarju tas-sotto kumitat tal-parroċċa tan-Nadur

L' hekk imsejħa *Lega dell'Apostolato della Preghiera* kienet imwaqqfa b'inizjattiva tal-Ġiżwita, Patri Michele Vella. L-ewwel laqgħa tal-Kumitat tal-Lega saret nhar it-8 ta' Mejju 1910. Kienu żminijiet meta l-poplu Malti kien għaddej minn qagħda ekonomika mwiegħa. Il-maġġoranza tal-ħaddiema ma kienx jirnexxilhom isibu xogħol, lanqas wieħed li ma' kienx jirrikjedi xi sengħa kbira. Il-familji Maltin kienu kbar fin-numru tal-membri u minħabba l-qgħad kienu jġarrbu l-faqar u l-ġuħ. Fl-ewwel snin tas-seklu għoxrin il-popolazzjoni kienet qabżet il-200,000. Ħafna kienu dawk li fittxew is-soluzzjoni fl-emigrazzjoni. X'uħud siefru lejn il-portijiet matul il-kosta Afrikana tal-Mediterran. Aktar tard kien hemm mewġiet ta' emigrazzjoni lejn il-Kanada, l-Istati Uniti tal-Amerika u l-Awstralja. X'uħud saħansitra fittxew xortihom fil-pajjiżi tal-Amerika t'Isfel, l-Arġentina u l-Brażil. Kienu għadhom iridu jgħaddu ħafna snin biex il-gvernijiet jibdew idaħħlu l-benefiċċji soċjali. Kull familja kien jeħtieġilha tfendi għal rasha biex kemm jista' jkun tnaqqas it-tbatija, l-aktar fis-snin meta x-xogħol madwar il-Port il-Kbir kien jonqos. IL-qgħad inħass l-aktar meta tlesta l-brejkwoter u ħafna ħaddiema ngħataw is-sensja. Fl-1911, in-numru tal-Maltin impjegati mal-Almiraljat kien niżel għal 5000 u l-paga tagħhom kienet naqset ukoll.

Kien dan il-kuntest soċjali li qanqal lill-Patri Michele Vella biex jieħu azzjoni. Il-Lega twaqqfet bi programm ta' inizjattivi soċjali diversi :

Membri tal-USCG f'ritratt meħud fl-1921

- It-twaqqif ta' istituzzjoni għat-tfaddil, *Cassa di Risparmio*, sabiex iddaħħal fost il-ħaddiema d-drawwa li jfaddlu xi sold.
- It-twaqqif ta' soċjetà biex il-ħaddiema jsiru benefiċċjarji ta' xulxin, *Mutuo di Soccorso Artistica ed Operaia San Giuzeppe.*
- It-twaqqif ta' stamperija – l-*Empire Press*, li minnha wara ħareġ il-*Media Centre.*
- Il-pubblikazzjoni ta' rivista bil-Malti "Il-Ħabib"
- L-organizzazzjoni tal-klassijiet ta' filgħaxija fejn isir tagħlim ta' ilsna barranin, tas-snajja' u l-mużika.
- Il-ftuħ ta' Uffiċċju għall-emigrazzjoni biex jgħin lil dawk li kienu jixtiequ jfittxu l-għajxien tagħhom f'pajjiżi oħra.
- L-organizzazzjoni ta' provvediment ta' ikel bla ħlas – *Cucina del Povero* - u ta' mediċina u kura medika b'xejn.
- L-organizzazzjoni ta' koperattiva tal-konsumatur li permezz tagħha l-*Lega* kienet tipprovdi l-ħtiġijiet ta' kuljum bi prezz li l-familji setgħu jlaħħqu miegħu.
- It-traduzzjoni, l-istampar u d-distribuzzjoni ta' kopji tal-Enċiklika ta' Papa Ljun XIII, *Rerum Novarum*
- Il-ftuħ ta' klabb – *Circolo* – għar-rikreazzjoni tal-membri.

Il-*Cassa di Risparmio dell'Apostolato della Preghiera* eventwalment saret *The Apostleship of Prayer Savings Bank*, dak li llum hu magħruf b'akronimu bħala "APS Bank". Il-Bank aċċetta l-ewwel depożiti nhar is-7 ta' Diċembru 1910, u sabiex l-għanijiet u l-prinċipji tal-*Lega* jinxterrdu u jsiru magħrufa, twaqqfu ċentri parrokkjali f'diversi bliet u rħula ta' Malta. Matul is-snin, il-profitti li għamel il-Bank intużaw biex jitwettqu u jsostnu proġetti

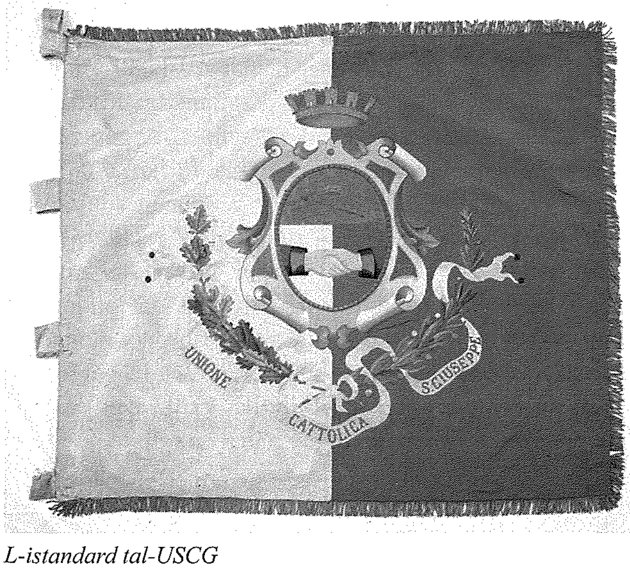

L-istandard tal-USCG

APS
100
1910 - 2010
YEARS OF
COMMUNITY BANKING

L-emblema uffiċjali tal-mitt sena mit-twaqqif

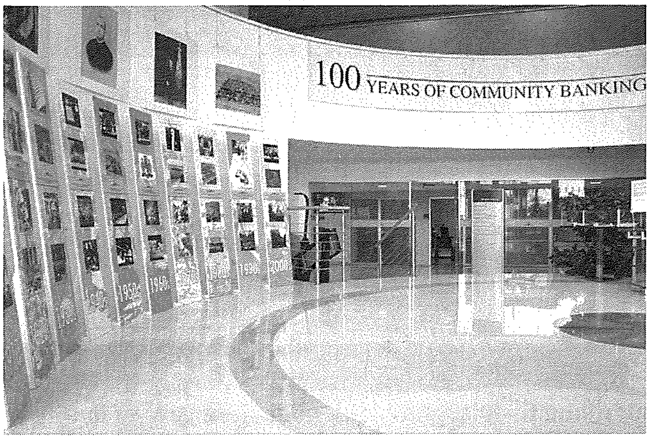

Esibizzjoni li tinsab ġewwa l-APS Centre Foyer (Swatar, B'Kara), li ser tittella' Għawdex fil-bidu tas-sena l-ġdida

soċjali oħra fil-lista tal-programm tal-*Lega*. Saddattant, il-*Lega* saret magħrufa bħala *Unione Cattolica San Giuzeppe*.

Għal tletin sena il-Bank għamel progress kontinwu bid-depożiti jiżdiedu konsiderevolment. Matul it-tieni gwerra dinjija, l-inizjattivi tal-Bank kellhom jonqsu għaliex iċ-ċentri parrokkjali kellhom jagħlqu. Imma wara l-gwerra, bil-kuntratt privat tad-19 ta' Jannar 1948, il-fergħat kollha tal-*Unione*, inkluż il-Bank, kienu trasferiti għal għand l-Arċidjoċesi ta' Malta. Matul is-snin, għalkemm mingħajr ħafna daqq tat-trombi, il-Bank għamel progress u baqa' jżommu. B'hekk seta' jikkontribwixxi għat-twettiq ta' diversi proġetti ta' fejda, bħal per eżempju l-estensjoni tad-"Dar tal-Kleru" u sussidji lil ħafna għaqdiet b'għanijiet reliġjużi u kulturali.

Din is-sena li fiha l-APS Bank qed jiċċelebra l-anniversarju, rridu nirrikonoxxu l-fatt li mitt sena ilu, il-Ġiżwita Patri Michele Vella mix-Xagħra kien ħawwel siġra soċjali li baqgħet u għadha sal-lum tagħti l-frott.

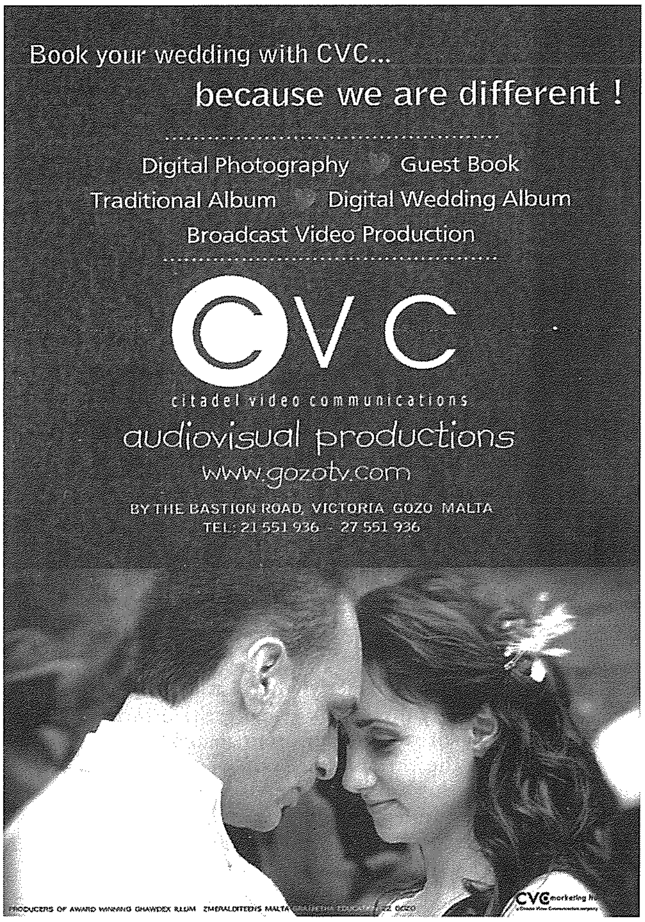

Peter's Butcher Shop

For top quality fresh meat, a wide selection of fresh sausages and quality homemade meat products such as meat balls, bragioli, kebabs, burgers, stuffed pork and more...

St. Joseph Square, Qala Gozo
Mob: **7905 5051** · Tel: **2785 5051**

ĦALLI F'IDEJN MIN JIFHEM!

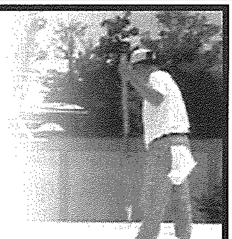

Għoxrin sena esperjenza fit-tiswija ta' bjut li joqtru jew li jimmoffaw bl-ilma tax-xita...

GREZZJU BONELLO

lest li jiġi jagħtik parir u stima b'xejn!

Tel: **2155 7694** Mob: **9946 9102**

Alex Saliba
I.T Sales and Services
65, Ta' Said Street Nadur, Gozo
Tel: 21 555 358 Mob: 99 864 262
alexandersaliba@gmail.com